

BIOLÓGIA

7. évfolyamos tanulók számára

2. forduló

Össz.pontszám:	50p	
----------------	------------	--

Verseny időpontja: 2015. november 25. (szerda) 13.00-15.00 között (45 perc/feladatlap)

Beküldési határidő: 2015. november 25-i postabélyegző

Versenyző neve: Osztály:

Iskola hosszú bélyegzője:

--

1. **BETEGSÉGEK!** Mely betegségek leírását olvasod? 5 pont/

- a) A máj heveny vagy idült gyulladással megbetegedése, melyet elsősorban különböző vírusfertőzések, de más károsító hatások is okozhatnak. Vezető klinikai tüneteikben sok a hasonlóság, jellemző a sárgaság.
-
- b) Gyakran diagnosztizált táplálkozási zavar. Vezető tünete a több-kevesebb rendszerességgel, de minimum heti gyakorisággal jelentkező falásrohamok. Ezeket a "zabálásokat" szinte törvényszerűen lelkiismeret-furdalás, önvádások követik, mely szorongásos állapotokat eredményez. Ezen érzések öngyógyító levezetését célozza, hogy a betegek hánytatóval, hashajtással igyekeznek semmissé tenni a történeteket, és egyben megszabadulni a fokozódó szorongástól.
-
- c) A csípőízület rendellenes fejlődése. A leggyakoribb mozgásszervet érintő fejlődési rendellenesség, gyakorisága hazánkban 1-2 százalék körül van, s főleg leány újszülötteknél fordul elő (náluk 5-10-szer gyakoribb, mint a fiúknál!). Vannak olyan családok, ahol halmozottan fordul elő a betegség, amely bizonyítja, hogy kialakulásában genetikai okok is szerepelnek.
-
- d) A bőr mélyebb rétegeiből fejlődő, megvastagodott elváltozás a talp bőrén. A lábfej csontjai által a talppárnákra és a lábujjakra gyakorolt nyomás miatt gyakran fájdalmas lehet. Többnyire a lábujjakon, a lábujjak oldalán vagy a talp lábujjak alatti részén alakul ki. Sokszor szemölcsökkel tévesztik össze.
-
- e) Nem gyógyítható, de kezelhető betegség, így ma már az általa okozott látásromlás, vakság is megelőzhető. Elnevezése az ókori görög "zöld szín" szóból ered, Kialakulásának során a szemben található ún. csarnokvíz termelődése és elfolyása közötti egyensúly felborul, a szemnyomás megemelkedik, ez pedig a szaruhártya vízenyőjét és a látóidegfő vérellátási zavarát okozza. A vérellátási zavar következtében az ideghártya és a látóidegfő idegsejtjei elpusztulnak.
-

2. ÁLLATOK. Mely állat leírását olvasod? Melyik kontinensen, melyik éghajlaton él az állat? 12 pont/

- a) Testtömegét tekintve a világ legnagyobb kígyója. A kifejlett nőstények hossza elérheti a 6 métert, súlya pedig a 100 kilogrammot. Testük átmérője 30 centiméter is lehet. Mint minden kígyófaj, változó testhőmérsékletű állatok. Nem rendelkeznek méreggel, áldozataikat testük szorításával fojtják meg.
- b) Magassága 150 centiméter, szárnyfesztávolsága 320 centiméter, testtömege 9 kilogramm is lehet. Feje és nyaka kopasz, erős, ék alakú csőre és jellegzetes begyzacskója van. A begyzacskó vagy toroklebeny a nyaktól kiinduló, nagy kiterjedésű képződmény, az orrlyukakkal összekötött légzsákoknak köszönhetően felfújható. A begyzacskó 40 centiméteres is lehet. Dögökön él, de aktívan vadászik is, tápláléka rovarokból, halakból, patkányokból és kisebb madarakból áll. Széles szárnyaival nehézkesen repül, de a meleg légáramlatokat kihasználva nagyobb magasságokban is tud őrjáratozni. Legfeljebb 20 évig él.
- c) Éjjel aktív, rendkívül gyors mozgású emlős. A kifejlett állatok hossza 10-12 centiméter, míg farkuk akár 20-25 centiméteres is lehet. Mellső lábai igen rövidek, szinte csökevényesek. Hátsó végtagjaik viszont annál erőteljesebbek: ezek segítségével veszély esetén akár 40–50 km/h sebességgel menekülhet, miközben kétmétereseket ugrik. Különféle füveket, magvakat, némi gyümölcsöt, rovarokat eszik. Vízet egész életében egy cseppet sem iszik, mert teste nem ad le nedvességet.
- d) A leggyakoribb fogságban tartott szárazföldi teknős Magyarországon. A bozótos, sziklás dombvidékeket, ligetes erdőket szeretik. Közepes méretű állat, a nőstény 18-25 centiméter, a hím 14-18 páncélhosszúságúra nő, szélessége 12-14 centiméter, súlyuk pedig 1-1,5kg-t érhet el. Amennyiben szívvel-lélelkel gondozzuk, tápláljuk állatainkat, úgy könnyen élélhetnek akár 25-30 évig is. Azonban volt rá példa, egy egy "aggastyán" teknős 115 évig élt.

	Mi a faj neve?	Mely kontinensen él?	Mely éghajlaton fordul elő?
a) faj			
b) faj			
c) faj			
d) faj			

3. REJTVÉNY. Jó megfejtés esetén egy növény nevét kapod a színes sorban. 13 pont/

1.																			
2.																			
3.																			
4.																			
5.																			
6.																			
7.																			
8.																			
9.																			
10.																			
11.																			

1. Egyenlítő mentén található növénytársulás
2. DK-ázsiai emberszabású majom
3. legnagyobb termetű pók
4. óriáskígyó
5. ilyen állat a krokodil
6. fán lakó, illatos virágú növény
7. rikító tollazatú madár
8. 2-3 m magas fű
9. siklórepülésre képes emlős
10. füves növénytársulás
11. ilyen lába van a papagájnak

Hol él a növény? _____

4. RÖVID KÉRDÉSEK. Válaszolj a feltett kérdésekre! 8 pont/

- a) Hogy nevezzük a szívből kilépő ereket? _____
- b) Nyelés során hova kerül a falat? _____
- c) Hány foga van egy felnőtt embernek? _____
- d) Mi termeli az epét? _____
- e) Mi a hangadás szerve? _____
- f) Mi mozgatja a vért? _____
- g) Hol tisztul és melegszik fel a levegő? _____
- h) Mi a tápcsatorna legtágabb része? _____

5. HALMAZOK. Írd a megfelelő helyre az élőlények számát!

12 pont/

1. napraforgó	7. fürge gyík
2. kukorica	8. búza
3. fácán	9. erdei pajzsika
4. cserebogár	10. mezei tücsök
5. papucsállatka	11. lesóharcsa
6. barna varangy	12. éti csiga

